

Sønderjyllands Amatørsymfoniorkester spiller i foråret 2018 to værker af Jean Sibelius: Finlandia (1899) og Finalen fra den 2. symfoni (1901).

Jean Sibelius

Johan Julius Christian Sibelius (1865-1957) blev født i en svensktalende familie, mens Finland var under det russiske Zardømme. Han kom som 11-årig i finsk skole, blev dermed tosproget og tilegnede sig finsk kultur, blandt andet Kalevala Digtingen, som skulle få så stor indflydelse på hans musik. Han tog kunstnernavnet Jean Sibelius og giftede sig 1892 med Aino Järnefelt. Derved kom han ind i en af de mest indflydelsesrige national-liberale familier i Finland. Politisk stod han de fløje nær, som arbejdede for frigørelse fra det russiske styre, og dette gav sig udslag i en række orkesterværker med finske motiver. 1890'ernes poetiske og politiske engagement kulminerede 1899 med tableaumusik til Pressens Dag. Musikken bestod af 7 stykker, som dels skulle ære den finske historie, dels fremstå som protest mod den russiske censur.

Det sidste stykke blev omarbejdet til det symfoniske digt **Finlandia**. Begyndelsen af stykket er oprørske musik, som skal beskrive det finske folks frihedskamp, men mod slutningen kommer der ro over orkestret, og den smukke melodiske *Finlandia Hymne* toner frem.

Sibelius' 2. Symfoni er en af de mest populære af hans syv symfonier. Til trods for, at musikken består af mange temaer, hvor sammenhængen først viser sig lidt efter lidt, har musikken en uimodståelig fremdrift, som varer lige til symfoniens sidste takter.

Den engelske musikkritiker Constant Lambert skriver om Sibelius: "I Sibelius har vi den første store komponist siden Bethoven, der tænker i symfonisk form".

I symfoniens sidste sats, Finale, har musikken udviklet sig til noget udpræget heroisk. "Gennem trængslerne til stjernerne" – et gammelt princip, der klinger nyt og originalt hos Sibelius. Hans heroiske musik blev opfattet som et symbol på Finlands drøm om selvstændighed, og da Finland endelig blev frit i 1917, fik Sibelius status af nationalhelt.

Både Finlandia og 2. symfoni blev modtaget med begejstring, og Sibelius modtog et statsstipendium, der tillod ham helt at hellige sig komposition. Sibelius' internationale berømmelse voksede støt i de følgende år, han rejste meget og havde stor succes som dirigent af egne værker. I 1926 skrev han sit sidste orkesterværk, det symfoniske digt *Tapiola*, men i de sidste 30 år af sit liv levede han tilbagetrukket og komponerede ikke mere.

Sibelius' ubestridte rang som en af Finlands betydeligste kunstnerskikkelser kan forklares ved kombinationen af hans dybt originale stil, hans inderlige samhørighed med finsk natur og myte og hans udtalte historisk-nationale bevidsthed, som har spillet en stor rolle i dannelsen af en finsk nationalitet.